

2. Цивільне право : підручник : у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, Т. І. Бегова та ін. ; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. — Х., 2011. — Т. 1. — 656 с.
3. Рабінович П., Сивий Р. Цивілістичність і приватність прав людини: до характеристики співвідношення // Юридична Україна. — 2008. — № 2.
4. Сивий Р. Б. Приватне право в системі права України: поняття, критерії виокремлення, структура : автореф. дис. канд. юрид. наук. — Львів, 2006. — 16 с.

Тюменцева Марія Олександрівна
здобувач вищої освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник: Тимченко Лілія Михайлівна
старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ ШЛЮБУ В СІМЕЙНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

Поняття шлюб має дуже широке та багатогранне значення, насамперед, це союз який укладається між чоловіком та жінкою, які об'єднані єдиною метою – співмешканця, створення родини, яке засноване на згоді двох сторін. Обов'язковою умовою шлюбу є його реєстрація в державному органі, який має назву РАГС, тобто це орган який реєструє акти цивільного громадського стану. [1]

Для того аби офіційно зареєструвати відносини суб'єктів шлюбу необхідно виконати певні умови для укладення шлюбу, які зазначені в Сімейному Кодексі України. Умовами укладення шлюбу є ті самі обов'язки або обставини, які необхідні для реєстрації укладення шлюбу і визнання його дійсним.

Перш за все головною умовою укладення шлюбу є: добровільність (стаття 24 Сімейного Кодексу України), тобто взаємна згода двох сторін. У ч. 1 ст 40 Сімейного Кодексу України зазначається, що у разі не згоди жінки або чоловіка, а саме коли шлюб не є добровільним, то за рішенням суду він може визнатись недійсним. [2]

У разі, якщо шлюб було зареєстровано з впливом насильства, то він буде визнаний недійсним.

Шлюб, який був укладений з дієздатною особою, проте яка на цей момент перебувала у стані хвилювання чи не усвідомлювала своїх дій та не могла керувати ними, адже з цими умовами, обставинами була не в змозі висловити свою згоду на вступ у шлюб, це може бути стрес, психічний розлад, травма або алкогольне сп'яніння. Суд за показанням свідків може призначити судово-психіатричну експертизу.

Добровільна умова виражається у поданні заяви у орган реєстрації актів цивільного стану, згідно з ч. 2 ст. 28 Сімейним Кодексом України, особисто. [3]

Є окремі випадки за яких заява може подаватися представниками, зазначено у ч. 3 ст. 28 Сімейного Кодексу України, проте підписи осіб повинні бути засвідчені нотаріально. [3]

Другою не менш важливою умовою є досягнення особами, які хочуть зареєструвати шлюб, шлюбного віку. Згідно з статтею 22 Сімейного Кодексу

України, шлюбний вік становить 18 років[2]. Такого віку повинні досягати особи на день реєстрації шлюбу.

В окремо визначених випадках згідно з ч. 2 ст. 23 Сімейного Кодексу України, передбачена можливість надання права, дозволу, на шлюб особам, які не досягли шлюбного віку [3]. Ті які досягли віку 16 років можуть отримати рішення суду з дозволом на шлюб. Надання права на шлюб повинно розглядатися судом в окремому провадженні. До участі у цій справі долучаються також один або двоє батьків, а також треті заінтересовані особи. Також, не є підставою для відмови у наданні права на шлюб, заперечення з боку батьків.

За умови, якщо у назначений день, реєстрації не відбулося, то заява яка була подана до РАГСу втрачає чинність на протязі 3 місяців з дня її подання в державний орган. Можна зазначити, що особи, які мають намір одружитися та подали заяву вважаються зарученими згідно з статтею 31 Сімейного Кодексу України, але ці умови не є обов'язком вступу в шлюб [3]. Якщо ж виникла ситуація, коли особа відмовляється вступати в шлюб, то вона повинна відшкодувати затрати які були витрачені за підготування весілля іншій. Можливий також варіант, коли затрати не підлягають відшкодуванню, якщо особа відмовилась одружуватись з іншою через її аморальну поведінку або протиправне поводження та через приховання інформації від однієї з сторін, яка має важливе значення. Це, наприклад, може бути хвороба жінки або чоловіка, судимість, наявність дитини, тобто та інформація яка має суттєве значення, проте була прихована.

Важливою умовою реєстрації цивільного стану громадян є присутність наречених на самій реєстрації після одного місяця від дня подання заяви. Якщо у майбутньої сімейної пари наявні поважні причини, то реєстрація може проводитись до спливу строку.

Місцем реєстрації шлюбу вважається приміщення органу державної реєстрації. Якщо ж у наречених склалися обставини через які вони не можуть прибути за місцем реєстрації, це повинна бути поважна причина, наприклад необхідність стаціонарного лікування.

Отже, враховуючи вище зазначені умови укладання шлюбу, можна зробити висновок, що шлюб –це добровільне, рівноправне бажання жінки та чоловіка створити сім'ю, за умов настання шлюбного віку, реєстрації у державному органі з дотриманням умов і порядку визначеному законом. Саме виконання всіх умов є підставою для виникнення прав та обов'язків подружжя.

Бібліографічні посилання:

1. Бузіна О.І. Поняття шлюбу: основні аспекти. URL: http://www.pap.in.ua/7_2014/18.pdf (дата звернення: 14.10.2019).
2. Жилінкова І. Сучасні підходи до визначення правової природи шлюбу. URL: http://dspace.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/5168/1/Zhulinkova_107.pdf (дата звернення: 14.10.2019).
3. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> (дата звернення: 14.10.2019).